

'Morgen gaan we naar de huisarts,' zegt haar moeder 's middags. 'Ik weet niet wat er met je is. Je bent zo moe de laatste tijd. En nu heb je ook nog last van je oog.'

'De juf zegt dat ik misschien een bril moet,' zegt Tess. Dat lijkt haar wel leuk, dan kan ze een mooi montuur uitzoeken.

'Maar waarom doet je oog dan pijn? Ik maak toch maar even een afspraak voor je.'

De huisarts vindt dat Tess verder onderzocht moet worden in het kinderziekenhuis. Daar blijkt dat ze MS heeft.

Kinderen zien vaak op tegen een bezoek aan de dokter of het ziekenhuis, omdat ze zich geen voorstelling kunnen maken van wat hen te wachten staat. De serie 'De ziekenboek' bereidt ouders en kinderen voor op de behandeling of helpt ze bij de verwerking ervan. De vlot geschreven verhalen vertellen vanuit de belevingswereld van een kind over een ziekte, aandoening of medische ingreep. De vele illustraties ondersteunen en verlichten de situaties en verduidelijken de gebruikte medische voorwerpen. Achterin staat nuttige informatie voor de ouders.

In *De MS van Tess* wordt uitvoerig verteld wat er in je lichaam gebeurt als je MS hebt en wat het betekent om MS te hebben. Ook het bezoek aan het ziekenhuis, de MRI-scan, de ruggenprik, het bloedonderzoek en het gebruik van medicijnen worden beschreven.

De Vier Windstreken

ISBN 978 90 5116 982 9

9 789051 169829

DE ZIEKENBOEG

EXTRA

Kliphuis - Van Vliet

De MS van Tess

De Vier Windstreken

DE ZIEKENBOEG

EXTRA

De MS van Tess

Christine Kliphuis
Helen van Vliet

Als elke dag onzeker is

De Vier Windstreken

De MS van Tess is mede mogelijk gemaakt door Stichting MS Research en de VriendenLoterij.

Stichting MS Research heeft als belangrijkste doel het stimuleren en financieren van wetenschappelijk onderzoek naar de ziekte multiple sclerose bij volwassenen en kinderen. Daarnaast informeert zij een breed publiek over de wetenschappelijke, medische en maatschappelijke aspecten van MS. Door de investering in onderzoek is de diagnose naar MS verbeterd, het verloop van de ziekte beter in kaart gebracht en is de behandeling en de kwaliteit van de zorg van mensen met MS vooruitgegaan.

De VriendenLoterij steunt al meer dan 20 jaar goede doelen die werken aan verbetering van gezondheid en welzijn in

Nederland. Sinds 2004 heeft Stichting MS Research meerdere substantiële financiële bijdragen van de VriendenLoterij ontvangen. Mede dankzij deze bijdragen kan Stichting MS Research wetenschappelijk onderzoek doen naar de oorzaak en uiteindelijke oplossing van multiple sclerose en voorlichting geven zoals in de vorm van dit boek.

Met dank aan:

Rinze Neuteboom, kinderneuroloog Sophia Kinderziekenhuis Rotterdam
Sarita van den Berg, kinder-MS-verpleegkundige Sophia Kinderziekenhuis Rotterdam

Op onze website www.vierwindstreken.com kun je je aanmelden voor onze nieuwsbrief. Hier vind je ook al onze boeken en andere artikelen.

© 2013 De Vier Windstreken, Rijswijk
Tekst van Christine Kliphuis
Omslag en illustraties van Helen van Vliet
Alle rechten voorbehouden. Gedrukt in Nederland
NUR 213 / ISBN 978 90 5116 982 9

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tekst van Christine Kliphuis
met illustraties van Helen van Vliet

De MS van Tess

Als elke dag onzeker is

De Vier Windstreken

NAAR DE HUISARTS

‘Mama, het is heel raar!’ roept Tess. ‘Ik kan mijn tekening niet goed zien!’

Tess zit in de huiskamer aan tafel. Ze is bezig met een tekening van de zee met het strand. Ze tekent mensen op handdoeken op het zand. ‘Wat is er?’ Haar moeder komt binnen met de heggenschaar nog in haar hand. Ze is vanmiddag vrij en druk bezig in de tuin.

‘Mijn ene oog doet het niet goed,’ zegt Tess.
‘Alles is wazig. En het doet pijn als ik mijn oog beweeg.’

‘Laat eens kijken,’ zegt haar moeder. ‘Misschien zit er een vuiltje in.’

Ze kijkt Tess onderzoekend aan.

‘Nou, ik zie niks. Morgen is het vast wel weer over. Wil je een kopje thee?’

‘Ja, met een koekje!’ zegt Tess.

‘Wordt geregeld, mevrouw,’ zegt haar moeder met een knipoog.

De volgende dag is het nog niet over. Tess gaat wel naar school, maar ze kan in de klas niet goed lezen. Ze kan de letters met haar ene oog niet goed zien. Alles is wazig en haar oog doet ook nog pijn. Als ze het dichthoudt, heeft ze er het minste last van.

‘Wat is er, Tess?’ vraagt de juf als ze ziet dat Tess haar ene oog steeds dichtknijpt.

‘Ik weet het niet, mijn oog doet het niet goed,’ zegt Tess.

‘Misschien moet je een bril,’ zegt de juf.

‘Morgen gaan we naar de huisarts,’ zegt haar moeder ’s middags. ‘Ik weet niet wat er met je is. Je bent zo moe de laatste tijd. En nu heb je ook nog last van je oog.’

‘De juf zegt dat ik misschien een bril moet,’ zegt Tess. Dat lijkt haar wel leuk, dan kan ze een mooi montuur uitzoeken.

‘Maar waarom doet je oog dan pijn? Ik maak toch maar even een afspraak voor je.’

Dat vindt Tess wel een goed idee. Haar oog lijkt wel ziek.

De huisarts schijnt met een lampje in haar ogen. Het licht doet pijn aan haar oog.

‘Hoe voel je je verder?’ vraagt de dokter. ‘En hoe gaat het op school?’

‘Goed, maar ik ben wel vaak moe,’ zegt Tess. ‘Hè mam? Ook in de klas.’

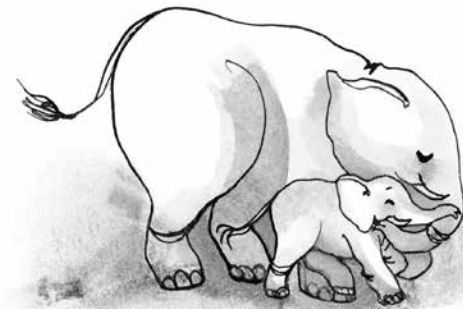
Haar moeder knikt. Tess is de laatste tijd vaak erg moe. Dan heeft ze geen puf om iets te doen en hangt het liefst op de bank voor de tv. Het is de juf op school ook al opgevallen. Tess heeft moeite om goed op te letten en haar aandacht bij de les te houden.

‘Ze gaat wel op tijd naar bed, maar dat helpt niet echt,’ vertelt haar moeder.

‘Hm,’ zegt de dokter. ‘Die last van haar oog en die erge moeheid bevallen me niet. Ik vind dat Tess in het ziekenhuis verder moet worden onderzocht.’

‘Maar ik zie alweer iets beter dan gisteren!’ zegt Tess. ‘En de pijn gaat ook al een beetje weg.’ Ze heeft helemaal geen zin om naar het ziekenhuis te gaan.

‘Het moet toch, Tess,’ zegt de dokter. Ze praat nog een tijdje met mama. Tess kijkt naar een grote foto op de muur achter de dokter. Er staat een moederolifant op met een kleintje, heel lief.

Haar moeder is stil als ze naar buiten gaan. Tess probeert haar aan het lachen te maken door gek te dansen op straat, maar het lukt niet echt. Tess wil niet denken aan het ziekenhuis. Ze is er wel eens op bezoek geweest. Allemaal zieke mensen en dokters en bedden, niks voor haar.

's Middags komt haar vriendinnetje Zara haar ophalen om buiten te spelen. Ze woont vlak bij Tess en zit ook bij haar in de klas.

'Zullen we naar het nieuwe speeltuintje gaan op het plein?' vraagt Zara. 'Er zijn goede schommels! Ik ben er gisteren al even op geweest.'

'Goed idee!' zegt Tess. Ze wil niet meer aan haar zere oog denken. En ze is wel moe maar ze wil toch naar het speeltuintje. Je kunt schommelen en er is een glijbaantje en een groot klimrek van touwen. Er staan ook bankjes waar je lekker kunt kletsen.

Tess en Zara schommelen een hele tijd naast elkaar, hoger en hoger, bijna tot aan de lucht.

Het oog van Tess wordt vanzelf weer beter. Na een paar dagen kan ze alles weer goed zien en de pijn is helemaal weg. Toch moet ze nog naar het ziekenhuis voor onderzoek, vindt de huisarts.

‘We hebben over drie weken een afspraak bij de neuroloog,’ zegt haar moeder. ‘Dat is een dokter die veel weet van de dingen waar jij last van hebt.’

Een week voordat ze naar het ziekenhuis gaan, krijgt Tess een verdoofd gevoel in haar been en haar voet. Haar been slaapt en tintelt, alsof het in de knel heeft gezeten. Ze voelt bijna niks als ze haar vel aanraakt. Bij het lopen voelt ze de grond niet goed onder haar schoen. Het is net of ze op een springkussen loopt. Haar been voelt ook heel moe en zwaar. Het lijkt net of het niet haar eigen been is. Lopen lukt niet zo goed als anders.

‘Waarom loop je zo langzaam?’ vraagt Steven uit haar klas.

‘Mijn been voelt raar,’ zegt Tess.

‘O,’ zegt Steven. Hij begrijpt haar niet en ze kan het ook niet uitleggen.

Tess vindt het niet leuk dat haar been zo raar doet. ’s Avonds in bed is ze bang. Wat is er toch met haar lijf aan de hand?

‘Het is maar goed dat we naar de dokter in het ziekenhuis gaan,’ zegt haar moeder. ‘Het is niet leuk voor je, maar dit kan ook niet zo doorgaan.’

Ze geeft Tess een dikke knuffel.

Na een paar dagen gaat het rare gevoel in haar been en voet langzaam over. Ze voelt alles weer en het lopen gaat ook weer goed. Tess wil niet meer aan haar been denken of aan het ziekenhuis.

Ze verheugt zich liever op het schoolreisje. De juf heeft verteld dat ze in de zomer met de hele school naar een pretpark gaan met een grote achtbaan. Daar houdt Tess heel veel van. Een achtbaan is wel eng maar ook leuk, vindt ze. Je kunt dan lekker hard gillen. Zara durft er misschien niet in, maar Tess wel.

HET ZIEKENHUIS

Vandaag gaat Tess met haar moeder naar het ziekenhuis. Het is ver weg, want ze gaan naar een speciaal ziekenhuis voor kinderen. Ze moeten wel een uur rijden met de auto. Daarom hoeft ze die dag niet naar school. Tess is zenuwachtig. Wat zal er gaan gebeuren vandaag?

Voordat ze 's morgens weggaan kruipt ze bij haar vader op schoot.

